

H
y
v
i
n
e
e
t
t
y

Karita Sainio

Vastuullinen
koti
ruoka
kauneus
&
muoti

Hy.
vin
elet
ty.

© Karita Sainio ja WSOY 2017
Valokuvat Ida Hanhiniemi
Kuva s. 64 Mari Saarenrinne
Graafinen suunnittelu ja taitto Tuukka Koivisto / Kobra Agency

ISBN 978-951-0-42674-6
Painettu EU:ssa

Sisällys

Aluksi: Karma made me do it	6
Luonnonkaunis	10
Äärimmäisen monimutkainen inci	12
Valintana luonnonkosmetiikka	13
Kosmetiikkahäiriköt	16
Luonnonkosmetiikka ♥ ympäristö	20
Kauneus on ympäristökysymys	20
Moni pakkaus päältä kaunis	21
Empatia eläimiä kohtaan	24
Miksi ihmeessä?	25
Eläimiä kunnioittavat valinnat	25
Vegaanista kauneutta	26
Tiedätkö miltä tuoksut?	26
Reilu kauppa kosmetiikkatuotteessa	30
Shopping list	34
Suosikkini: luomukosmetiikka	36
Hyvät kirjat & blogit	38
Inspiraatiotarina: Anne Kukkohovi	42
Inspiraatiotarina: Katja Kokko	46
Vastuullinen vaatekaappi	54
Muoti ja ihmisoikeudet	57
Vastuullista shoppailua	58
Muoti ja myrkyt	63
Iho ♥ turvalliset tekstiilit	65
Muoti on ympäristökysymys	66
Uuden sukupolven materiaalit	69
Ekologiset pesuohjeet	70
Jotain ihan uutta: bubbling under	70
Näin huollat vaatteesi	76
Eläimiä kunnioittavat valinnat	78
Eläinystävällisen muistilista	80
Murheenkryyni nimeltä timantti	81

Shopping list	82
Inspiroivaa luettavaa	84
Inspiraatiotarina: Minna Hepburn	88
Inspiraatiotarina: Sofinah	92
Eettinen keittiö	102
Ruoka on ympäristökysymys	104
Älä heitä ruokaa hukkaan!	106
Empaattinen sydän ♥ kasvisruokailu	110
Eläintenystävän ruokalautanen	114
Ruoka on myös ihmisoikeuskysymys	116
Reilu kauppa ostoskorissa	116
Vatsa ♥ puhdas ruoka	122
Suosikkini: kasvisruokapaikat	128
Hyvä ruoka – seuraa ainakin näitä!	132
Mielenkiintoista luettavaa	134
Inspiraatiotarina: Virpi Mikkonen	138
Inspiraatiotarina: Ina Mikkola	146
Hyvän fiiliksen koti	154
Pehmeää energiaa	157
Hyvä hengittää	158
Katse puumateriaaleihin	158
Kodin lempeät tekstiilit	159
Turvallinen, puhdas koti	159
Eläinkokeettomat pesuaineet	162
Kierrätys ja zero waste	162
Shopping list	168
Parhaat kierrätysryhmät	170
Hyvää luettavaa	172
Inspiraatiotarina: Mia Jokiniva	178
Kiitos	189
Lähteet	190

Karma made me do it

Hei sinä, hauskaa, että lähdit kanssani tutustumaan vastuullisuuteen. Se saattaa sanana pelottaa, ihmetyttää ja ärsyttääkin. Mutta oikeasti – ja tiedän tämän kokemuksesta – vastuullisuus on elämäntapana aika sweet. Se on tyylikästä, hurmaavaa, inspiroivaa, älykästä. Se on ajankohtaista ja nykyaikaista: vastuullisuus on modernin naisen luontevia valintoja, joita ei tarvitse erikseen miettiä. Ja itsekkyyttäkin se on: ei meistä moni halua tietoisesti myrkyttää itseään ruoalla tai kosmetiikalla.

Vastuullinen nainen erottuu joukosta magneetin lailla. On luonnollista haluta hyviä arvoja ja niiden tuomaa kauneutta ympärilleen. Ja se resonoi myös ympäristöön, kimaltelee kuin timantti. Olen tähän kirjaan haastatellut kolmeatoista naista, joiden tarinat ja ajatukset inspiroivat minua päästä varpaisiin. Näitä bossleidejä kuunnellessa valot syttyvät silmiin ja tekee mieli myös itse tehdä jotain todella hyvää ja omannäköistä, jotain joka on ajateltu kaukana boxin ulkopuolella. Jotain, jolla on hyvä kaiku. Nämä vastuullisuuteen inspiroivat tarinat löydät tästä kirjasta.

Mitä vastuullisuus tarkoittaa? Se on elämää, jota ei eletä ympäristön, ihmisten tai eläinten kustannuksella. Jokaisella on oikeus rauhaan, arvoon ja vapauteen – kuulostaa aika järkevältä ja reilulta, miksi haluaisimmekaan mitään muuta?

Minulle vastuullisuus on elämäntapa ja samalla myös työ. Kuusi vuotta sitten perustin viestintätoimisto Sugar Helsingin, jonka asiakkaini pääsevät ainoastaan eettiset ja ekologiset brändit. Uskon, että tekemisillämme on jonkinlainen karma ja hyvien asioiden puolesta työskentely palautuu takaisin, jos ei muuten, niin ainakin omana hyvinvointina. En osaisi tehdä työtä, joka ei olisi vastuullista. En saisi itseäni aamuisin ylös sängystä, jos edessä olisi työpäivä omistettuna brändi X:lle, jonka tuotanto-olosuhteet ovat hämärän peitossa.

Haluan muuttaa maailmaa. Haluan, että sillä mitä teen, on vaikutusta.

Mitä vastuullisuus on? Se on myös utopiaa. Olemme onnekkaita ja syntyneet runsauden ja vaurauden keskelle. On vaikeaa ja valitettavasti mahdollisuuksien elää sataprosenttisen vastuullisesti. Mutta on myös turha piileskellä tämän selityksen takana. 2010-luvun nainen osaa ottaa vastuuta. On meidän tehtävämme muuttaa ja vaikuttaa, kyseenalaistaa ja tehdä valintoja, joilla on merkitystä. Meidän ei kuitenkaan tarvitse tehdä niitä vihaisesti, hampaita yhteen puristaen. Päinvastoin, vastuullisuus vapauttaa ja tuo mukanaan keveyttä ja itsevarmuutta omista valinnoista.

Tässä kirjassa käymme läpi, miten tehdä hyviä valintoja arjessa. Tutustumme helposti lähestyttävällä tavalla vastuulliseen muotiin, kauneuteen, sisustukseen ja ruokaan. On voimauttavaa todeta, että voimme itse vaikuttaa meitä ympäröivään todellisuuteen. Vastuullisuuden kautta saamme siihen intohimoa, inspiraatiota, tyylikkyyttä, kuplia ja lämpöistä fiilistä. Silloin on hyvä olla.

Karita xxx

Luonnon- kaunis

On kivempi hehkua kauniina, kun tietää meikkipussinsa tuotteiden sisällön. Siinä missä ruokalautaselle haluaa puhtaita ja luonnollisia raaka-aineita, on luontevaa valita niitä myös omaan kosmetiikkakaappiin.

Perinteisten kosmetiikkatuotteiden turvallisuus on alkanut huolestuttaa ihmisiä enenevässä määrin. Uutiset kosmetiikan synteettisten ainesosien yhteyksistä esimerkiksi lisääntymiskyvyttömyyteen tai syöpään tuntuvat ahdistavilta – kauneudenhoidon kun soisi olevan kevyttä ja hauskaa, hyvän fiiliksen juttua.

On huolestuttava ajatus, että olemme koekaniineja kosmetiikkateollisuuden tarjoamille kemikaalcocktaileille, joiden vaikutuksista elimistöömme ei juuri tiedetä. Periaatteessa kosmetiikkamme tulisi olla turvallista, sillä sitä säätelee Euroopan unionin kosmetiikkalainsäädäntö. Sen mukaan kosmetiikka ei saa sisältää terveydelle haitallisia aineita. Käytännössä asia ei ole niin yksinkertainen. Ainesosat on todettu turvalliseksi yksittäin käytettyinä, mutta siitä, miten joukko synteettisiä kemikaaleja käyttäytyy yhdessä, tiedämme hyvin vähän. Laissa on myös ristiriitaisuuksia. Esimerkiksi kosmetiikassa paljon käytettävä säilöntäaine PHMB on luokiteltu Euroopan unionin kemikaalilainsäädännössä syöpää aiheuttavaksi aineeksi, mutta tätä kirjaa kirjoittaessa se on edelleen kosmetiikkalaisissa sallittujen aineiden listalla. PHMB saattaa näin ollen hyvinkin piileskellä edelleen kylpyhuoneessasi esimerkiksi kasvojenpuhdistusaineessa tai hiuslakassa. Kosmetiikkalainsäädäntö elää ja muuttuu uuden tiedon mukaisesti: aineita lisätään ja poistetaan sallittujen ja kiellettyjen listoilta jatkuvasti. Aineiden mahdollisia terveysvaikutuksia ei välttämättä näin ollen vielä tiedetä.

Me ihmiset olemme monimutkaisia, kiehtovia ekosysteemejä. Vaikka osaammekin jo kloonata elämää tai matkustaa kuuhun, kehomme on meille vielä monessa mielessä ratkaisematon arvoitus. Käsitksemme kehosta, sen käyttäytymisestä tai ihon mikrobistosta ei ole vielä valmis. Mitä tapahtuu, kun alamme sekoittaa tähän luonnolliseen, kauniiseen ekosysteemiin sadoittain synteettisiä kemikaaleja? Kukaan ei tiedä.

Äärimmäisen monimutkainen inci

Kosmetiikan kemikaaliviidakko on tiheä, mystinen ja hankalasti perattava. Tuotteen sisältämät ainesosat toki mainitaan tuotteen kyljessä, inci-listassa (International Nomenclature of Cosmetic Ingredients). Ainesosat kerrotaan niiden kemiallisilla nimillä tai latinaksi, ja hyvin harva meistä jaksaa opetella niiden todellista merkitystä. Sanat, kuten formaldehydi ja polyheksametyleenibiguanidi, saavat kielen solmuun. Lisäksi inci-listaa luettaessa pitäisi omata valtava tietämys ainesosien termeistä – esimerkiksi pelkästään silikoniyhdisteet voidaan mainita seitsemällä erilaisella nimellä: silicone, silane, siloxy, silanol, silyl, siloxane tai methicon! Allergioiden, yliherkkyyksien ja tietoisuuden kasvun kautta kiinnostus inci-listaan on kuitenkin jatkuvassa nousussa.

Onneksi on teknologia. Helpoimmalla pääsee, kun lataa puhelimeensa inci-listaa lukevan applikaation. Esimerkiksi suomalaisen CosmEthics-sovelluksen avulla voi lukea tuotteen viivakoodin, jonka jälkeen applikaatio ilmoittaa, onko tuote turvallinen käyttää. Varoitus: käydessäsi sovelluksella tuotteita läpi, voi kylppärikaappisi alkaa näyttää vaaralliselta myrkkypesältä. Totuus saattaa kirpaista, mutta loppujen lopuksi on hyvää tietää, mille ainesosille ihonsa joka päivä altistaa.

Valintana luonnonkosmetiikka

Itse olen suorastaan laiska etsimään tietoa perinteisen kosmetiikan turvallisuudesta. Ymmärrettävistä syistä viittaukset myrkyihin, hormonihäiritsijöihin ja mahdollisesti syöpää aiheuttaviin ainesosiin eivät vedä minua puoleensa magneetin lailla. Jostakin syystä itselleni tulee tiukkapipon olo, jos kaupassa pitäisi alkaa käydä kosmetiikkapurnukan ainesosalistaa läpi. En jaksa pitää meteliä ja haluan päästä helpolla. Välillä löydän itseni hipelöimästä esimerkiksi täydellisen nudenväristä perushuulipunaa. Samanaikaisesti maalaisjärkeni kuitenkin johdattelee puhtaana ja luonnollisena kosmetiikan luo. Tiedän, että huulipunia käyttävät syövät huulipunaa monta kiloa elämänsä aikana. Minä haluan syödä huulipunani luomuna.

Nimenomaan helpouden vuoksi olenkin käyttänyt jo vuosia sertifioitua luonnonkosmetiikkaa. Joku toinen on jo karsinut puolestani kaikki mahdollisesti haitalliset ainesosat. Pro luonnonkosmetiikka-yhdistyksen sivut kertovat, että sertifioidussa luonnonkosmetiikassa raaka-aineet tulevat luonnosta mahdollisimman vähän prosessoituneina ja luomulaatuisia raaka-aineita suositaan aina, kun se on mahdollista. Synteettisiä hajusteita, väriaineita, rasvoja, antioksidantteja tai uv-filttereitä ei käytetä, ei myöskään maaöljyperäisiä raaka-aineita. Tuotteet valmistetaan käyttäen aitoja kasviöljyjä ja -uutteita sekä eteerisiä öljyjä. Raaka-aineet ovat luonnollisia ja samoja, joita löytyy jopa ruokalautaseltamme. Vertailun vuoksi esimerkkejä:

	Luonnonkosmetiikka	Perinteinen kosmetiikka
Säilöntäaineet	eteeriset öljyt, alkoholi	kemialliset säilöntäaineet kuten parabeenit ja fenoksietanoli
Rasvat ja öljyt	kasviöljyt- ja vahat, mehiläisvaha, lampaanvillarasva	maaöljypohjaiset mineraaliöljyt kuten paraffinum liquidum ja petroleum
Hajusteet	aidot eteeriset öljyt	synteettiset, maaöljypohjaiset sekoitukset, eläinperäiset aineet
Pesevät ainesosat (tensidit)	sokeri-tensidit, aminohappo, kookosöljy	maaöljypohjaiset sulfaatit

käyttää halpaa työvoimaa kuin investoida kalliisiin tehdaskoneisiin. Suomessa vaatteita valmistetaan hyvin vähän, sillä tekstiiliteollisuutemme lähes kuoli 1990-luvun laman sekä tärkeän vientimaan, Neuvostoliiton, romahduksen vaikutuksesta. Kun aikaisemmin Suomen tekstiilialalla työskenteli kymmeniätuhansia ompelijoita, on tuotanto nyt siirtynyt halpatyövoimamaihin.

Vaateshoppailussa olisi oleellista tiedostaa ja kunnioittaa sitä tietoa, että vaatteet valmistetaan aina käsityönä. Kuinka monen pitää kuolla, jotta muutosta tapahtuu? Tuntuu, että vasta Rana Plazan onnettomuuden kaltaiset uhriluvut nostavat halpatyön vastaisten kampanjoiden kiinnostavuuden sille tasolle, että niillä on jo vaikutusta. Yksi hieno esimerkki näistä on kansainvälisesti toimiva Fashion Revolution, joka aktivoituu vuosittain Rana Plaza -tehdasonnettomuuden vuosipäivänä kysyen, kuka on ommellut vaatteemme. Jo 90 maassa järjestettävä kampanja toimii myös Suomessa nimellä Vaatevallankumous. Vuonna 2016 kampanjaan osallistui kansainvälisesti jo 70 000 ihmistä, jotka kysyivät sosiaalisessa mediassa valmistajilta #whomademyclothes.

Kuluttajapalautte on äärimmäisen tärkeää. Kun yrityksiltä penätään myytävien tuotteiden vastuullisuuden perään, yleisin vastaus on, ettei heille tule tarpeeksi negatiivista kuluttajapalautetta, jotta he kokisivat tarvetta reagoida. Myös kansalaisjärjestöjen toiminnalla on äärimmäisen suuri vaikutus. Koska isot brändit ovat järjestöjen suurennuslasien alla, yrityksillä on myös iso paine muuttaa toimintatapojaan vastuullisimmaksi. Muutosta alkaa usein tapahtua vasta, kun kansalaisjärjestöjen asettama paine ja negatiivinen näkyvyys mediassa vaikuttavat ostavaan yleisöön ja sitä kautta riskeeraavat yrityksen liiketoiminnan tuloksen.

Tässä mielessä onkin hyvä olla varovainen etenkin brändittömien ja kasvottomien vaatteiden ostamisen suhteen, sillä kun kukaan ei valvo, tuotanto voi elää villiäkkin villimmässä lännessä ilman mitään sääntöjä. Iso brändivaate on todennäköisemmin jonkinlaisen järjestelmän ja etenkin järjestöjen valvonnan alaisuudessa. Hennes & Mauritzissa shoppailu tai Niken lenkkarit saattavatkin siis olla yllättävän vastuullinen valinta.

Vastuullista shoppailua

Älä boikotoi vaan kyseenalaista

Ketjuliikkeiden vaatteiden boikotoiminen saattaa tuntua ensimmäiseltä järkevältä teolta, mutta se ei välttämättä ole ratkaisu. Boikotit iskevät aina ensin heikoimpaan linkkiin eli tuotteen tekijään, joka menettää työnsä ja elinkeinonsa.

Kuluttajapalautteen puuttuminen on merkittävä syy siihen, miksi yritykset eivät toimi vastuullisesti. Tärkeintä onkin nostaa kissa pöydälle ja kysyä vaate-liikkeessä, mistä ostamasi vaate on kotoisin. Kysy kannattaa myös sosiaalisessa mediassa, jolloin yrityksen paine vastata nousee. Jos yritys jää kiinni hikipajatuotannosta, heillä tulisi olla velvollisuus käynnistää korjausprosessi alihankkijan kanssa, ei lopettaa yhteistyötä heidän kanssaan.

Tue kansalaisjärjestöjä

Kansalais- ja ympäristöjärjestöt yrittävät pitää halpatyövoimaa hyväksikäyttävät yritykset kurissa. Moni kuluttaja ei jaksakaan itse pitää meteliä vastuullisuuden perään, minkä vuoksi järjestöjen työ on äärimmäisen arvokasta – ja myös tehokasta. Ei ole sattumaa, että iso osa jättibrändeistä on sitoutunut myrkyttömiin tekstiileihin vuoteen 2018 mennessä tai että H&M on nostamassa bangladeshilaisten työntekijöiden palkkoja. Kun järjestöt kampanjoivat äänekkäästi epäkohdista, tulee paineesta parantaa liiketoiminnan tapoja tarpeeksi iso. Eettisemmän muodin vuoksi lahjoituksesi ansaitsevat esimerkiksi Greenpeace (Detox-kampanja), Eetti (Puhtaat vaatteet -kampanja) sekä Suomen ammattiliittojen solidaarisuuskeskus SASK (ammattiyhdistysliikkeiden tukeminen kehityksessä).

Kotimaiset vastuulliset brändit

Tue suomalaista muotia ja pieniä brändejä. Läheltä ostaessa vaateen tuotantoketju on huomattavasti helpompi selvittää, ja pienet brändit ovat usein vastuullisesti tuotettuja. Ota aluksi tavoitteeksesi, että kymmenen prosenttia vaatekaapistasi olisi kotimaista tuotantoa. Huom! Design from Finland -merkki ei vielä kerro mitään vastuullisuudesta.

Muut vastuulliset brändit

Pidä silmällä myös ulkomaalaisia kiinnostavia eettisiä brändejä. Itse olen ottanut tavakseni lisätä Instagram-feediini mielenkiintoisimmat vastuulliset vaatemerkit, joihin käyn matkustellessani paikan päällä tutustumassa. Nettikaupatkin toimivat hyvin, Euroopasta kätevimmin, tsekkaa esimerkiksi Asos-verkkokaupan Eco Edit. Mannerten yli tilaukset kulkevat hieman vaivalloisemmin isojen postikulujen ja tullimaksujen vuoksi, kiinnostavia nettikauppoja on toki sielläkin, muun muassa Kindred Black ja Ethica.

Fair Wear Foundation

Yritysten omiin sisäisiin valvontajärjestelmiin on vaikea luottaa, jos niitä ei auditoida riippumattomasti. Erilaisia sertifiointi- ja eettisyysvalvontajärjestelmiä onkin alalla kirjava joukko. Niistä hollantilaislähtöinen ja järjestövetoinen Fair Wear Foundation on yksi luotettavimmista. Se ei päästä jäseniään helpolla ja onkin saanut tunnusta esimerkiksi kansainväliseltä Clean Clothes -kampanjalta (toimii Suomessa nimellä Puhtaat vaatteet). Jäsenyys takaa muun muassa, ettei lapsityövoimaa käytetä, työntekijät saavat elämiseen riittävää palkkaa ja työolosuhteet ovat turvalliset. Suomalaisia vaatebrändejä ei valitettavasti Fair Wear Foundation jäsenistä löydy, ruotsalaisia brändejä kylläkin kuten Filippa K, Acne Studios sekä lastenvaatebrändi Mini Rodini.

Second hand

Joillekin kirpputorishoppailu on ihailtavan luontevaa, osa meistä kaipaa vielä harjoittelua. Itselleni kirpputorit toimivat parhaimmillaan Facebookin omannäköisissä kierrätysryhmissä (ei ole äärimmäisen aktiivisen Kallio kierrättää -ryhmän voittanutta!) tai tapahtumissa, joissa esimerkiksi bloggaajat, ystävät tai muut tyylitaiturit myyvät aarteitaan. Matkustaessa esimerkiksi Tukholmasta ja Kööpenhaminasta löytyy tyylikkää second hand -liikkeitä, joihin on kuratoitu hyvälaatuisia, ajattoman kauniita merkkivaatteita. Suomessa kannattaa tsekata ainakin Iossa Omenassa ja netissä toimiva tyylikäs second hand -kauppa We started this (wst.fi) sekä verkkokaupassaan boho chic -tyylisiä vaatteita myyvä Radhica (radhica.fi).

Osta isoja brändejä

Tämä neuvo saattaa tuntua ristiriitaiselta: jos shop-pilet niin sanotuissa halpakeitjuissa, keskity isoihin brändeihin, kuten Zaraan tai Hennes & Mauritziin, sillä ne ovat suurennuslasin alla ja sen takia niillä on kova paine parantaa jatkuvasti omaa vastuullisuuttaan. Painostuksen vuoksi esimerkiksi H&M on ilmoittanut nostavansa vuoteen 2018 mennessä alihankkijoidensa palkat Bangladeshissa elämiseen riittävälle tasolle.

Neuvo on siinä mielessä ristiriitainen, että toisaalta taas juuri nämä jättiketjut ja niiden halvat hinnat ovat osasyynä siihen, että ihmiset on totutettu ostamaan paljon ja usein, eikä se voi olla koskaan vastuullista. Kuluta siis kohtuudella.

Lainaa ystävältä

Vaatteen lainaaminen ystävältä on ihan parasta: ystävän paidassa on tunnelmaa, tuntuu kuin kantaisit mukanaasi hänen energiaansa. Lainattu vaate piristää vaatekaappiasi ilman, että tarvitsee kuluttaa penniäkään saatikka ympäristöä. Sugar Helsingissä työskennellessäni toimistollamme oli vaaterekki, johon kaikki saivat tuoda vaatteitaan, joita eivät käyttäneet usein kuten esimerkiksi juhlaan sopivia asuja. Lainarekistä löytyi aina jotakin ihanaa päälle pantavaa niin merkkipäiviin kuin arkeenkin. Suosittelen lämpimästi käytäntöä!

Vaatelainaamot

Suomessa vaatelainaamot nostavat aina välillä päätään. Parhaimmillaan on ollut mahdollista lainata niin vaatteita, luksuslaukkuja kuin jalokivikorujakin. Muistelen kaiholla Liisa Jokisen ja Hertta Päivärinnan Helsingissä toiminutta vaatelainaamoaa, josta vuokrasin muutaman vuoden ajan kaikki vaatteeni, enkä joutunut potemaan ”mitä laitan päälleni tänään” -kriisejä. Tällä hetkellä vaatelainaamopuolella on ollut hiljaista, kuitenkin muun muassa Helsingissä vaatteita lainaa Vaaterekki. Lähitulevaisuuden trendeistä on aistittavissa, että myös yritykset alkavat myynnin lisäksi vuokrata vaatteitaan.

Muoti ja myrkyt

Tiedätkö miksi uusi vaate pitäisi pestä aina ennen kuin sen ottaa käyttöön? Jotta siitä saisi pahimmat myrkyt pois ennen ihokosketusta. Valmistusprosessissa vaatteet muun muassa värjätään, suojataan homeelta, pidetään pehmeänä ja niiden rypistymisen estetään kemikaaleilla, jotka ovat myrkyllisiä. Vaatteiden valmistuksessa käytetään muun muassa pahamaineisia, syöpäriskiä nostavia atsovärejä sekä formaldehydia tai nonyylifenoli-etoksylaatteja, taas kerran kielen solmuun saavia kemikaaleja, jotka hajotessaan tai liian suurina pitoisuuksina muun muassa lisäävät hormonihäiriöitä ja sikiövaurioita.

Periaatteessa meitä suojellaan tekstiiliteollisuuden myrkkujen haitoilta Euroopan unionin sopimuksella, joka kieltää terveydelle haitallisten kemikaalien käytön tekstiilien valmistusprosessissa. Kun suurin osa vaatteista kuitenkin tulee halpojen työkustannusten maista, on vaikea luottaa siihen, että valmistusprosessit tapahtuisivat Euroopan unionin sopimuksen periaatteiden mukaisesti. Tämän sopimuksen puitteissa Suomessa tulli tutkii pistokokein, onko maahan tulleissa vaatteissa kiellettyjä kemikaaleja tai onko vaatteissa liian suurina kemikaalipitoisuuksia. Kaikkia vaatteita ei tietenkään pystytä tutkimaan.

Vuonna 2011 Greenpeace testasi 78 eri puolilta maailmaa ostettua vaatekappaletta, ja 52 niistä löytyi nonyylifenoli-etoksylaattia. Se on kemikaali, joka on hormonihäiritsijä ja lisää sikiövaurioiden sekä lapsettomuuden riskiä. Vaatekappalet pestiin ja 94 prosenttia vaatteesta olleesta kemikaalista lähti pois ensimmäisessä pesussa. Mutta minne? Poistoveden mukana vedenpuhdistamon kautta vesistöihin eli jokiimme ja järviimme. Ja sitä kautta taas takaisin kotiiimme esimerkiksi juomaveden kautta, ympäristöhaitoista puhumattakaan. Greenpeacen myrkyttömän tekstiiliteollisuuden puolesta liputtava Detox-kampanja on taivuttanut jo useita yrityksiä, kuten Zaran, H&M:n ja Adidaksen, poistamaan vaaralliset kemikaalit tuotannostaan vuoteen 2020 mennessä. Taas kerran kansalaisjärjestöjen merkitys näyttää voimansa: Greenpeacen kampanjalla on tärkeä vaikutus siihen, miltä tulevaisuus tulee näyttämään vaateteollisuudessa käytettävien terveydelle vaarallisten kemikaalien osalta.

Myrkyllisten kemikaalien käyttö vaatteissa ottaa sydämestä kuitenkin ennen kaikkea sen vuoksi, että tekstiiliteollisuuden alkupäässä työskentelevät ihmiset altistuvat kemikaaleille moninkertaisesti. Turvallisuudesta ei ole tietoaakaan, kun työntekijät seisovat paljain varpain samoissa sammioissa kemikaaliliuosten kanssa. Samalla tuotannosta syntynyt myrkyllinen jätevesi lasketaan usein suoraan alueen vesistöihin, joita paikalliset käyttävät pesu- ja juomavetenään.

Myös vaatemyyjät altistuvat kemikaaleille. Tunnetko koskaan oloasi tulkalaksi vaatekauppojen pölyn vuoksi? Myyjät käsittelevät satoja pesemättömiä vaatteita päivittäin. Vaikka vaatteet tulevat pitkältä kaukomailta, pahvilaatikoita avatessa vaatteet voivat olla vielä kosteita kemikaalisista käsitelyaineista.

Jokaisen nykynaisen must-have-käsikirja kestävään elämäntapaan.

Vastuullisuus on chic. Yhä useampi haluaa kosmetiikkansa puhtaana, muotinsa eettisenä ja ruokansa vegaanisena. Hyvin eletty opastaa kattavasti kauniiseen vastuulliseen elämään.

Mitkä valinnat kuormittavat ympäristöä vähiten? Mitkä brändit huolehtivat yhteiskuntavastuusta? Miten huomioida eettisyys luopumatta omasta elämäntyylistään? Hyvin eletty avaa oven vastuullisuuden suloiseen maailmaan: se opastaa valitsemaan oikein teetpä hankintoja kotiin, vaatekaappiin tai keittiöön. Lisäfiilistä tuovat kirjan inspiraatio tarinat, joissa tunnetut edelläkävijät kertovat omista tavoistaan elää eettisemmin.

Karita Sainio on omalla esimerkillään osoittanut, että vastuullinen elämäntapa on enemmän kuin mahdollista – ja ennen kaikkea hauskaa! Hän on vastuullisuuteen erikoistuneen pr-toimisto Sugar Helsingin perustaja ja työskentelee eettisten brändien parissa. Kirjan inspiroivista kuvista vastaa 365 days with Ida -blogista tuttu Ida Hanhiniemi.

KL 17.3
ISBN:987-951-0-42674-6

9 789510 426746